

Hărțuirea

Putem ajuta cu toții la
încetarea acesteia

Un ghid pentru părinții
elevilor din învățământul primar și secundar

Primăvara 2013

Efectele hărțuirii depășesc limitele curții școlii. În calitate de părinte*, vă prezentăm în continuare ceea ce trebuie să urmăriți, măsurile pe care le puteți lua și unde puteți apela pentru a primi ajutor.

*În cuprinsul acestui ghid, termenul «părinte» se referă atât la părinți cât și la tutori.

Ce este hărțuirea?

Hărțuirea reprezintă comportamentul agresiv care se repetă, în mod tipic, la anumite intervale de timp. Hărțuirea are ca scop să rănească, să producă teamă sau suferință sau să creeze un mediu negativ la școală pentru altă persoană. Hărțuirea se produce în situațiile în care există un dezechilibru de putere real sau perceput.

Definiția completă se află în cuprinsul Legii Educației, <http://www.e-laws.gov.on.ca>

Tipuri de hărțuire

Putem vorbi despre hărțuire dacă copilul meu nu a fost rănit din punct de vedere fizic?

Hărțuirea poate lua numeroase forme. Hărțuirea poate fi:

- **fizică** – lovirea, îmbrâncirea, defectarea sau deposedarea de bunurile personale
- **verbală** – înjurături, ridiculizări, sau realizarea unor comentarii sexiste, rasiste și manifestări homofobe.
- **socială** – excluderea celorlalți dintr-un anumit grup sau răspândirea bârfelor sau zvonurilor despre aceștia
- **scrisă** – scrierea de note sau semne care sunt supărătoare sau ofensatoare
- **electronică** (denumită în mod obișnuit hărțuirea pe internet) – răspândirea unor zvonuri sau comentarii supărătoare prin intermediul utilizării emailului, celularelor (de ex. mesageria instant), și în cuprinsul aplicațiilor mass-media pentru interacțiune socială.

Ce este hărțuirea electronică sau hărțuirea online?

Se referă la comunicațiile electronice care:

- sunt utilizate cu scopul de a indispuce, amenința sau stânjeni o altă persoană.
- utilizează poșta electronică, celularele, mesajele text sau site-urile mass-media pentru interacțiune socială pentru a amenința, hărțui, stânjeni, pentru a exclude din punct de vedere social sau pentru a distruge reputații sau prietenii.
- includ remărci umilitoare, insulte și pot implica, de asemenea, răspândirea zvonurilor, furnizarea informațiilor, fotografiilor sau fișierelor video personale sau amenințarea privind intențiile rele.
- sunt întotdeauna agresive și supărătoare.

În școlile din Ontario, directorii sunt obligați să ia poziție în legătură cu hărțuirea online dacă are impact asupra climatului școlar. De exemplu, dacă un elev este hărțuit și este stânjenit drept consecință a unui mesaj electronic care a fost transmis în legătură cu el sau ea celorlalți elevi din cadrul școlii, atunci este posibil ca elevul sau eleva respectivă să nu mai dorească să frecventeze cursurile.

Indiferent de forma pe care o ia, hărțuirea este inacceptabilă.

Hărțuirea se produce în situațiile în care există un dezechilibru de putere între oameni. “Dezechilibrul” poate însemna faptul că un elev este mai mare, aparține unei alte rase sau are mai mulți prieteni decât altul.

Conflictul și hărțuirea înseamnă unul și același lucru?

Oamenii pot confunda adesea o stare conflictuală cu hărțuirea dar acestea sunt diferite.

Conflictul are loc între două sau mai multe persoane care sunt în contradicție, au un diferend de opinii sau au păreri diferite. Conflictul între elevi nu implică întotdeauna hărțuirea. Copiii învață să înțeleagă, de la vârste fragede, că ceilalți pot avea o perspectivă diferită de a lor, dar dezvoltarea capacității de a dobândi perspectiva necesită timp și procesul continuă și la începutul vârstei adulte (Cicluri de învățământ: O resursă despre dezvoltarea tineretului, pagina 26).

În cadrul unei situații conflictuale, fiecare persoană se acomodează cu exprimarea propriilor păreri și opinii și nu există dezechilibru de putere. Fiecare persoană simte că este capabilă să își exprime punctul de vedere. Modalitatea prin care oamenii abordează conflictul îl pot transforma în pozitiv sau negativ.

Conflictul devine negativ atunci când o persoană se comportă agresiv spunând sau făcând lucruri supărătoare. Atunci, conflictul se transformă în interacțiune agresivă. Conflictul devine hărțuire doar atunci când se repetă la intervale regulate de timp și există un dezechilibru de putere. În timp, poate apărea un anumit tip de conduită atunci când persoana care se comportă agresiv în situația conflictuală dată poate continua sau poate înrăutăți situația. Persoana care este recipientul conflictului agresiv se poate simți din ce în ce mai puțin capabilă să își exprime punctul de vedere și din ce în ce mai neajutorată. Atunci, conflictul negativ se poate transforma în hărțuire.

Școală va răspunde în mod diferit la problemele asociate hărțuirii și conflictului. De exemplu, în cazul conflictului un membru al personalului școlii poate să încerce reunirea elevilor pentru ca fiecare să își exprime versiunea proprie și să îi ajute să soluționeze situația împreună.

În cazul hărțuirii, un director va lua în considerare disciplina progresivă care poate să includă suspendarea sau exmatricularea.

Cât de gravă este problema hărțuirii?

Hărțuirea nu este niciodată acceptabilă. Nu trebuie considerată doar “parte din procesul de creștere”. Cercetarea și experiența arată în mod clar că hărțuirea este o problemă gravă, cu consecințe semnificative pentru elevii implicați, pentru familiile acestora și colegi și pentru comunitatea din jurul acestora.

Acei copii care sunt persecutați, hărțuiesc la rândul lor alți copii sau ambele, sunt în pericol de a se confrunta cu multe probleme emoționale, relaționale și tulburări comportamentale și necesită sprijin din partea adulților pentru a-l ajuta să dezvolte relații sănătoase nu numai în cadrul școlii dar și de-a lungul vieții lor.

Aproximativ unul din trei elevi în statul Ontario (29%) raportează că a fost hărțuit la școală, conform unui studiu realizat în anul 2011 de către oamenii de știință de la Centrul de Dependență și Sănătate Mintală (CAMH).

Elevii care sunt hărțuiți resimt adesea anxietate socială, singurătate, sunt retrași, suferă de afecțiuni fizice și au o stimă de sine scăzută. Aceștia pot dezvolta, de asemenea, fobii, pot dobândi un comportament agresiv sau pot cădea în depresie. Unii studenți absentează de la ore, notele scad simțitor sau aceștia chiar renunță complet la școală pentru că au fost hărțuiți.

Copiii și adolescenților care învață să folosească puterea și agresiunea pentru a produce suferință altora nu le mai pasă la un moment dat despre diferența dintre bine și rău în general. În cele din urmă, ei pot deveni adulți abuzivi. Prin urmare, este important să îi ajutăm să înceteze hărțuirea cât mai devreme posibil.

Băieții și fetele hărțuiesc în mod similar?

Atât băieții cât și fetele pot fi implicați în hărțuire. Este mai probabil ca băieții să desfășoare acțiuni de hărțuire fizică în timp ce fetele utilizează în general abordări mai indirecte, ca de exemplu bârfa despre colegii de clasă sau izolarea acestora prin excluderea acestora de la activități sau din grupuri. Odată cu vârsta, atât băieții cât și fetele sunt mai degrabă implicați în modalități de hărțuire verbală și socială.

Cum îmi pot da seama dacă copilul sau adolescentul este hărțuit?

Este posibil ca un copil să nu cunoască cuvântul "hărțuitor", dar știe atunci când cineva este josnic, răbindu-l sau făcându-l să se simtă trist sau speriat. Este posibil să nu vă spună pentru că va fi îngrijorat că va înrăutăți lucrurile dacă "părăște" sau "dă în vileag".

A pâra vs. a da în vileag	
A pâri	A da în vileag
A pâri înseamnă a spune despre cineva lucruri care pot aduce neazuri persoanei respective.	A da în vileag înseamnă a primi ajutor atunci când tu sau altă persoană pe care o cunoști este rănită sau când drepturile tale sau ale acesteia privind siguranța sunt înlăturate.

(Federația Profesorilor din Ontario (OTF) și Centrul din Ontario de prevenire a agresiunilor (COPA), Crearea unor școli sigure, ianuarie 2012, pg. 56)

Nici copilul adolescent nu-ți va spune în mod necesar că există o problemă și poate utiliza un termen ca de exemplu "săcâială" mai degrabă decât "hărțuire" pentru a descrie comportamentul. Adolescenții preferă adesea să se descurce pe cont propriu. S-ar putea gândi că vă supărați, că le veți confisca tehnologia, ca de exemplu celularele, sau pur și simplu consideră că este stânjenitor ca unul dintre părinți să se implice.

Chiar dacă copilul dumneavoastră nu vorbește despre acest lucru, trebuie să urmăriți semnele care arată că este hărțuit. Iată câteva semne la care trebuie să fiți atenți:

- Copiii care sunt hărțuiți s-ar putea să nu dorească să meargă la școală sau pot plânge sau se pot simți rău în zilele de școală.
- S-ar putea să nu dorească să ia parte la activități sau evenimente sociale alături de alți elevi.
- Este posibil să se comporte diferit față de modul cum acționează în mod normal.
- S-ar putea să înceapă brusc să piardă bani sau obiecte personale sau să ajungă acasă cu hainele rupte sau cu bunurile distruse și să vă ofere explicații care nu au nici o logică.
- Adolescenții care sunt hărțuiți și/sau sâcâți s-ar putea să înceapă să vorbească despre renunțarea la școală și să nu participe la activitățile care îi implică și pe ceilalți studenți.

Copilul meu este hărțuit. Ce trebuie să fac?

- Ascultă-ți copilul și asigură-l că are dreptul să fie în siguranță.
- Expune clar părerea ta cu privire la fapte. Notează ce s-a întâmplat și menționează data.
- Ajută-ți copilul să înțeleagă că existe o diferență între "a turna", "a pârî" sau "a da în vileag" și a raporta. Este nevoie de curaj pentru a raporta. Raportarea nu este efectuată pentru a produce neazuri unui alt student ci pentru a proteja toți studenții.
- Stabilește o întâlnire pentru a discuta cu învățătorul copilului tău sau adolescentului, cu alt învățător în care copilul tău / adolescentul are încredere sau cu directorul sau directorul adjunct al școlii.
- Oricât de dificil ar fi, încercați să vă păstrați calmul astfel încât să vă puteți susține copilul și planificați o serie de acțiuni corespunzătoare cu acesta sau cu aceasta.
- Urmăriți planul în mod concret. Observați comportamentul copilului dumneavoastră. Dacă în urma reuniunilor cu personalul școlii hărțuirea nu a încetat, reveniți și discutați cu directorul. Urmăriți atent în continuare etapele care au fost convenite în cadrul reuniunii.
- Discutați cu instructorul sau cu antrenorul dacă hărțuirea se produce în timpul activităților școlare sau evenimentelor sportive.
- Contactați poliția dacă hărțuirea implică comportament criminal, ca de exemplu agresiunea sexuală sau utilizarea unei arme sau dacă amenințarea asupra siguranței copilului are legătură mai mult cu comunitatea decât cu școala.

Empatia este capacitatea de a recunoaște și împărtăși emoțiile resimțite de altă persoană. Se dezvoltă târziu în adolescență și de obicei nu se dezvoltă în întregime până la începutul vârstei adulte. În copilărie, o formă de bază a empatiei apare atunci când copiii devin tulburați atunci când văd că alți oameni sunt supărați.

(Cicluri de învățământ: O resursă despre dezvoltarea tineretului, pagina 25).

Cum îmi pot ajuta copilul să rezolve problema hărțuirii?

Colaborând cu școala pentru a-ți ajuta copilul sau adolescentul să soluționeze problema hărțuirii veți deține un rol exemplar și veți transmite un mesaj clar privind faptul că hărțuirea este o greșeală.

Indiferent de vârstă, puteți ajuta prin încurajarea copilului să vorbească despre hărțuire și prin oferirea următoarelor sfaturi:

- Păstrează-ți calmul și **îndepărtează-te** de la locul respectiv.
- **Spune unui adult** în care ai încredere – un învățător, directorul, șoferul autobuzului școlar sau supraveghetorul sălii de mese – povestește despre ceea ce s-a întâmplat sau raportează anonim.
- **Vorbește despre acest lucru** cu frații sau surorile tale, sau cu prietenii, astfel încât să nu te simți singur.
- **Apelează telefonul de asistență pentru copii la numărul** 1-800-668-6868 sau vizitează **www.kidshelpphone.ca**

Este posibil ca copilul meu să fie implicat în hărțuirea altor copii?

Copiii care hărțuiesc desfășoară aceste practici atât acasă cât și la școală. Privește și ascultă în propria gospodărie. Există semne care indică că unul dintre copiii tăi își hărțuiește fratele sau sora?

Copiii care obișnuiesc să hărțuiască pot fi uneori agresivi și turbulenți acasă și nu arată respect pentru regulile impuse în cadrul gospodăriei. Dacă sunteți îngrijorați că copilul dumneavoastră ar putea hărțui alți copii, urmăriți cum interacționează cu sora sau fratele, cu dumneavoastră și cu prietenii care vin în vizită la dumneavoastră. Dacă pare agresiv, nu se împacă cu aceștia sau nu arată empatie - acestea ar putea fi un semn al acțiunilor de hărțuire pe care le desfășoară la școală asupra altor copii.

Copiii care hărțuiesc fizic alți elevi pot prezenta vânătăi, zgârieturi și pot avea îmbrăcămintea ruptă. Aceștia dispun deodată de mai mulți bani de cheltuielă decât în mod normal sau de noi obiecte pe care nu și le-ar permite în mod obișnuit. De asemenea, ei "vorbesc dur" la adresa altor elevi.

Comportamentul care implică hărțuirea se poate dezvolta pe parcursul unei perioade îndelungate sau drept consecință a unor schimbări majore, pierderi sau supărări care se produc în viața copilului sau adolescentului. A avut vreunul dintre copiii tăi recent acest tip de experiență?

Gândește-te la modul în care problemele și conflictele sunt soluționate în propria gospodărie. Discuțați anumite aspecte în detaliu, în mod pozitiv, ca o familie? O modalitate importantă pentru a descuraja hărțuirea este să fiți chiar dumneavoastră un model de urmat și să îi arătați copilului dumneavoastră cum să aplaneze dificultățile fără să utilizeze puterea sau agresiunea.

Este de asemenea important să îi spuneți copilului ce înseamnă hărțuirea. Trebuie să descrieți tipurile diferite de hărțuire și să explicați că aceasta este supărătoare și periculoasă. Transmiteți copilului dumneavoastră faptul că hărțuirea este greșită și acesta nu este un comportament acceptabil în nici o împrejurare.

Cum abordează școlile hărțuirea și alte incidente?

Elevii care hărțuiesc alți elevi, fie că acest lucru se produce în persoană sau pe internet se pot confrunta cu diferite consecințe.

Atunci când abordează hărțuirea, directorii utilizează o abordare disciplinară progresivă. Politica privind disciplina progresivă din statul Ontario permite unui director să aleagă dintr-o gamă de opțiuni pentru a aborda comportamentul respectiv și pentru a ajuta elevul să învețe din alegerile lui/ei. Unele exemple includ:

- o scuză pentru un comentariu supărător sau nepolitic
- o revizuire a perspectivelor pentru elev
- o ședință cu părinții
- consiliere privind managementul furiei
- suspendarea elevului din școală.

În cazurile mai grave, directorul poate recomanda ca studentul să fie exmatriculat din școală dacă elevul a fost suspendat în prealabil pentru hărțuire și continuă să prezinte un risc neacceptabil pentru siguranța unei alte persoane. Aceste reguli se aplică atât elevilor din învățământul primar cât și secundar.

Disciplina progresivă ajută la prevenirea înrăutățirii comportamentului inadecvat ceea ce ar putea avea un impact negativ asupra tuturor elevilor și asupra percepțiilor acestora în legătură cu siguranța și școala. Aceasta promovează de asemenea comportamentul pozitiv al elevilor și ajută elevii să își asume răspunderea pentru comportamentul lor și să învețe modalități pozitive de interacțiune cu alți elevi.

Școlile vor asigura sprijin tuturor elevilor care sunt implicați în hărțuire: elevii care au fost hărțuiți, elevii care au fost implicați în hărțuire și acele care au fost martorii acestui tip de comportament.

Este obligatoriu ca toate școlile și comitetele de conducere să dispună de:

- politici care să prevină și să abordeze hărțuirea
- planuri de prevenire și de intervenție în situații de hărțuire
- politici pentru aplicarea unei discipline progresive, a echității și educației incluzive.

Toți salariații conducerii sunt solicitați să raporteze directorului incidentele grave care implică elevii, ca de exemplu hărțuirea. Directorii vor investiga toate incidentele de hărțuire raportate.

Salariații conducerii care lucrează direct cu elevii, ca de exemplu învățătorii, asistenții sociali și consilierii de orientare trebuie să riposteze în fața oricărui comportament neadecvat sau nepoliticos care are un impact negativ asupra climatului din școală, inclusiv hărțuirea.

Inspectoratele școlare trebuie să furnizeze programe, intervenții sau alte modalități de susținere pentru elevii care au fost hărțuiți, care au fost martori la hărțuire și care au fost implicați în hărțuire.

Pentru mai multe informații cu privire la modul în care personalul tratează incidentele la școală, consultați secțiunea referitoare la "Raportare și răspuns" pe site-ul web al ministerului la adresa www.edu.gov.on.ca/eng/safeschools/reportingResponding.html sau discutați cu directorul școlii dacă ați dori să aflați mai multe despre serviciile disponibile prin intermediul școlii.

Directorii trebuie să contacteze părinții elevilor care au fost hărțuiți, precum și ai elevilor care au fost implicați în hărțuire și să le transmită următoarele:

- ce s-a întâmplat
- ce rău a suferit elevul
- ce măsuri au fost luate pentru a proteja siguranța elevului, inclusiv orice măsuri disciplinare luate drept răspuns la incidentul respectiv
- ce susținere va fi asigurată pentru elev ca răspuns la incident.

În plus:

- directorii trebuie să invite părinții pentru purtarea unei discuții despre sprijinul oferit copilului lor.

Dacă copilul meu este hărțuit, ce așteptări pot avea de la școală?

Școala trebuie să aplice o procedură care să vă permită, dumneavoastră, elevilor și altor persoane să raporteze anonim incidentele de hărțuire.

Dacă sunteți preocupați în legătură cu copilul dumneavoastră sau pur și simplu doriți mai multe informații, solicitați să vedeți:

- Politica de prevenire și intervenție în situații de hărțuire a conducerii școlii.
- Codul de conduită al școlii care precizează modalitatea prin care elevii, învățătorii și alți membrii ai comunității școlare trebuie să se comporte unul cu celălalt.

- Planul de prevenire și de intervenție în situații de hărțuire al școlii și conducerii. Acest document prezintă în linii generale ce poate face personalul școlii pentru a soluționa problema.
- Rezultatele școlii obținute în urma Studiului privind climatul școlar. Acest sondaj anonim ajută școlile să evalueze sentimentele privind siguranța și să ia decizii despre modul în care se poate preveni hărțuirea și să promoveze școlile sigure și tolerante. Sondajele trebuie realizate cel puțin o dată la doi ani.

Dacă personalul își dă seama de faptul că copilul dumneavoastră este hărțuit, puteți presupune că veți fi contactat de conducerea școlii. Este posibil să descoperiți că învățătorul copilului dumneavoastră sau alt învățător de încredere este capabil să ajute la identificarea unor strategii care vor ajuta la soluționare problemei.

Se presupune că școlile vor lua toate măsurile pentru a investiga pe deplin preocupările dumneavoastră, protejând în același timp intimitatea elevilor.

Școlile vor asista toți elevii care sunt implicați în hărțuire, inclusiv pe aceia angajați în hărțuire, aceia care sunt hărțuiți și aceia care sunt martorii ai hărțuirii.

Școala va desfășura o procedură pe care o puteți urmări dacă sunteți preocupați în legătură cu sprijinul asigurat copilului dumneavoastră. Dacă nu sunteți mulțumiți de răspunsul oferit de școală, puteți contacta ofițerul însărcinat cu supravegherea din cadrul școlii.

În plus, puteți lua în considerare înscrierea în Echipa școlilor sigure și tolerante din cadrul școlii dumneavoastră. Echipa este responsabilă pentru stimularea unui climat școlar sigur, inclusiv și tolerant. Aceasta include directorul, cel puțin un părinte, personalul școlii, un elev și un partener din cadrul comunității.

Ei bine, cel puțin copilul meu nu este implicat în hărțuire ...

Toată lumea suferă atunci când au loc acțiuni de hărțuire și toți putem ajuta pentru a le împiedica. În 85% dintre cazuri, hărțuirea se produce în fața martorilor. Acești martori sunt afectați de ceea ce văd. Chiar dacă martorilor le este frică și nu doresc să se implice deoarece le este teamă că vor deveni ei înșiși o țintă sau că vor înrăutăți lucrurile pentru persoana hărțuită, aceștia pot raporta hărțuirea anonim.

Vă puteți ajuta copilul să înțeleagă că hărțuirea nu este acceptabilă și că poate ajuta la încetarea acesteia prin raportarea către un adult sau prin raportarea anonimă.

Încurajarea unor relații sănătoase poate ajuta la încetarea hărțuirii

Prevenirea hărțuirii și intervenția în situațiile de hărțuire înseamnă mai mult decât simpla eliminare a hărțuirii.

Aceasta înseamnă, de asemenea, promovarea dezvoltării relațiilor sănătoase. Relațiile sănătoase implică interacțiunile politicoase între oameni, aflați față în față sau online. Scopul este de a ne asigura că toți elevii au relații sănătoase, sigure, respectuoase și afectuoase cu toți cei implicați în viața lor.

Învățătorii, părinții și alți adulți susțin și dețin roluri exemplare pentru copiii lor arătându-le modul în care relațiile sănătoase pot funcționa. Relațiile pozitive ale copiilor cu alți copii depind de relațiile pozitive cu adulții.

Ar putea exista mai puține șanse ca elevii capabili să aibă relații sănătoase să îi hărțuiască pe ceilalți. Aceștia ar fi mai înclinați să îi sprijine pe elevii hărțuiți și vor fi capabili să își atingă mai bine scopurile educaționale. Promovarea unor relații sănătoase reprezintă modalitatea cheie pentru a împiedica hărțuirea și pentru a crea un climat școlar sigur și tolerant.

Cum ajutăm pentru a face școlile din Ontario sigure și tolerante

Un climat școlar pozitiv și un mediu sigur de studiu și de predare sunt esențiale dacă se dorește ca elevii să reușească în activitățile școlare.

Aflați mai multe despre:

- **Strategia școlilor privind siguranța.** Această strategie cuprinzătoare include o echipă privind siguranța și toleranța în fiecare școală, resurse școlare, instruire pentru învățători și profesori și un parteneriat cu Serviciul de telefonie de asistență pentru copii. www.ontario.ca/acceptingschools
- **Studiu privind climatul școlar destinat părinților.** Acest studiu este disponibil în 22 de limbi. www.edu.gov.on.ca/eng/safeschools/climate.html
- **Abordarea privind disciplina în Ontario.** "Disciplina progresivă" implică participarea întregii școli și promovează un climat școlar pozitiv. Permite directorului să aleagă consecințele adecvate pentru a aborda comportamentul școlar necorespunzător. Oferă, de asemenea, elevilor susținere multiplă pentru a promova comportamentul pozitiv. Această politică este explicată în detaliu la www.edu.gov.on.ca/extra/eng/ppm/145.pdf
- **Codul de conduită.** Acest ghid pentru codul de conduită din statul Ontario subliniază rolurile și responsabilitățile pentru orice persoană din comunitatea școlară, inclusiv elevii, părinții, personalul școlii și partenerii comunitari. www.edu.gov.on.ca/eng/safeschools/code.html
- **Politica statului Ontario privind prevenirea hărțurii și intervenția în situațiile de hărțuire.** Această politică prezintă în linii generale așteptările din partea conducerii școlii privind dezvoltarea și implementarea politicii de prevenire și intervenție în situațiile de hărțuire. www.edu.gov.on.ca/extra/eng/ppm/144.pdf
- **Strategia privind echitatea și educația incluzivă.** Aceasta rezumă modul în care ministerul, conducerea școlilor și școlile susțin echitatea și educația incluzivă în cadrul școlilor din Ontario. www.edu.gov.on.ca/eng/policyfunding/equity.html
- **Premiile acordate de primul-ministru pentru școlile tolerante.** Acest premiu recunoaște maxim 10 echipe ale unor școli sigure și tolerante care au efectuat o muncă excepțională și inovativă în crearea unui mediu școlar sigur și tolerant. www.edu.gov.on.ca/eng/safeschools/award.html
- **Telefon de asistență pentru copii.** Acest serviciu confidențial de consiliere este disponibil 24/7. Vizitați www.kidshelpphone.ca sau apelați **1-800-668-6868**.

Informații suplimentare:

- **Resurse privind hărțuirea, destinate părinților, dezvoltate de PREVNet (Rețea privind promovarea relațiilor și eliminarea violenței)**
www.prevnet.ca/BullyingResources/ResourcesForParents/tabid/390/Default.aspx
- **Set de instrumente pentru părinți, ediția dedicată adolescenților: Ce pot face părinții pentru a-i ajuta pe adolescenți să reușească.** Acest set de instrumente reprezintă o colecție de sfaturi, sugestii și resurse pentru părinți pentru a-i ajuta să susțină și să încurajeze adolescenții în cadrul școlii.
www.ontariodirectors.ca/Parent_Engagement/Parent_Engagement.html
- **Safe@School.** Acest website furnizează resurse cu privire la prevenirea hărțuirii, la echitate precum și la educația incluzivă, inclusiv resurse de formare pentru învățători și membrii ai personalului școlii.
www.safeatschool.ca
- **Cicluri de învățământ: O resursă despre dezvoltarea tineretului.** Dezvoltată în colaborare cu Ministerul Serviciilor Sociale pentru Copii și Tineri, aceasta furnizează o prezentare generală a stadiilor de dezvoltare ale tinerilor cu vârsta cuprinsă între 12 și 25 de ani, și modalitățile în care putem identifica și răspunde nevoilor acestora. Disponibilă la www.ontario.ca/steppingstones

Aflați mai multe informații despre școlile sigure și tolerante la adresa
www.ontario.ca/acceptingschools

Găsiți această broșură și mai multe informații pentru părinți tradusă în mai multe limbi la adresa www.ontario.ca/EDUparents

Comandați copii tipărite ale acestei broșuri în limba engleză și franceză prin intermediul ServiceOntario la adresa www.ontario.ca/publications